

Gericht op export naar Verenigde Staten

Guatemala: modernisering

De omstandigheden van het Midden-Amerikaanse land Guatemala zijn ideaal voor de export van (onder andere) groente naar de Verenigde Staten. Maar de tuinbouwsector zou hiervoor eerst moeten worden gemoderniseerd. Een Nederlandse tuinbouwmissie onderzocht in april de mogelijkheden, die talrijk blijken te zijn.

De landbouwpolitiek in Guatemala is gebaseerd op drie pijlers.

- Het bevorderen van de economie, bijdragen aan de werkgelegenheid en het genereren van deviezen. (Ongeveer 42% van de bevolking is actief in de landbouw.)
- Het bevorderen van de landbouw in de landelijke gebieden en zo bijdragen aan de armoedebestrijding.
- Het beschermen van het milieu, door het gebruik van duurzame, natuurlijke hulpbronnen.

Dit tracht de overheid te realiseren door modernisering van de landbouw. Door middel van opleidingen (midden- en klein-bedrijf), het bevorderen van de concurrentiepositie in de nationale en internationale

markt, het opzetten van financiering voor landelijke gebieden (Banrural), het bevorderen van agrarische investeringen in de landbouw (Fonagro) en talloze andere (kleinere) maatregelen.

Schets van de agrosector

De landbouw is een belangrijke pijler onder de economie. De export liep in 2009 enigszins terug vanwege de economische crisis. In 2008 bedroeg die ruim € 1,55 miljard en de import € 987 miljoen. Van de traditionele producten steeg de export van bananen, kardamom (Guatemala is de grootste exporteur ter wereld) en suiker, maar daalde de export van koffie met 4,4 %. Van de niet-traditionele producten hebben de tomaat, paprika, ui en papaya geprofiteerd van het CAFTA-vrijhandelsakkoord. Met name de export naar de buurlanden is toegenomen.

Uit cijfers van de Verenigde Staten blijkt dat Guatemala voor wat betreft de import van agrarische goederen op de veertiende plaats is uitgekomen, met een totale import

van € 1,02 miljard (2009). Het voordeel van Guatemala ten opzichte van andere landen in Midden-Amerika, is dat het zowel havens heeft aan de oost- als de westkust. Een boot vaart binnen een paar dagen naar de belangrijkste invoerhavens van de Verenigde Staten.

Het land heeft verschillende klimaattypen (met 360 microklimaten), waardoor een grote variëteit aan productiemogelijkheden bestaat en dit praktisch het hele jaar door. Van zee-niveau tot hoogtes van 4200 meter. Maar het land wordt ook regelmatig getroffen door natuurplagen, zoals aardbevingen en tropische stormen.

Tuinbouwmissie

Half april 2010 was er een missie van het tuinbouwbedrijfsleven naar Guatemala. Daar heeft men aantal bedrijven gesproken en bezocht. Guatemalteekse bedrijven die in de tuinbouwsector actief zijn, zijn in het algemeen goed te spreken over zowel klimaat als personeel. Personeel is goedkoop in vergelijking met landen als Mexico en Costa

Import Guatemala uit de Verenigde Staten

X € miljoen	2000	2006	2007	2008	2009
Groenten	34,5	55,7	70,0	95,9	96,3
Fruit	197,5	197,5	358,9	401,9	471,9

Bron: LNV

tuinbouwsector

Algemeen

Rica. Bedrijven die succesvol zijn, betalen hun personeel iets meer dan het minimumloon, zodat het verloop laag is. Het personeel heeft meer gevoel voor het product en heeft 'groene vingers'. Kortom, het personeel is loyaal en heeft liefde voor het vak.

De tuinbouwsector is voornamelijk nog open grond groenteteelt. In de wat verderaf gelegen gebieden worden met behulp van ontwikkelingsorganisaties of andere financiële ondersteuningsinstrumenten (microkredieten) coöperaties of samen-

Global-Gap en duurzaamheid. De bereidheid om samen te werken met (grote) afnemers, om volgens de opgegeven specificaties te produceren, is groot.

De grotere en georganiseerde groente- en fruitexporteurs van Guatemala stellen zich strategisch op en zijn bereid met Europese partners samen te werken om gezamenlijk de markt in Europa en de Verenigde Staten van groente te voorzien. Samenwerken in die zin, dat men de productie van 'Europese' groenten in Guatemala wil opzetten voor de

Een overzicht van de enorme variëteit aan jonge groenteplantjes, die er gekweekt worden.

werkingsverbanden opgezet, die sugar snaps, minigroenten, bonen enzovoort produceren. Bedrijven zoals Paderuchi en Det Pon zijn daar voorbeelden van.

Het opvallende van dergelijke samenwerkingsverbanden is, dat men tracht door middel van consolidatie en concentratie een voldoende volume te bereiken om te kunnen exporteren. Men is zich bewust van de ontwikkelingen op de wereldmarkt en tracht naast het volume-aspect ook zorg te besteden aan de productiemethoden, zoals

Nederlandse partners evenals de afzet van eigen groente en fruit via het netwerk van de Nederlandse organisatie in genoemde markten wil realiseren. Dat het niet alleen bij voornemens blijft, blijkt bijvoorbeeld uit het bedrijf Asunción Export. Een groot exporteerend bedrijf van groente, dat het voornemen heeft een eigen kantoor in Nederland op te zetten.

Overdekte tuinbouw

Uiteraard waren veel van de deelnemende Nederlandse bedrijven geïnteresseerd in de

Guatemala is het grootste land van Midden-Amerika qua oppervlakte en aantal inwoners, met een bevolking van 14,3 miljoen en een gemiddeld BNP per capita van US\$ 2700. De Centrale Bank van Guatemala voorziet in 2010 een bescheiden groei (tussen de 1 en 2%). Er was in 2009 geen krimp in de landbouwsector, dienstensector en productiesectoren; die bleven stabiel. De private sector is goed voor 90% van het GDP en landbouw draagt hieraan 13,4 %. Ongeveer 41% van de export is een landbouwproduct.

Guatemala is ook een land met tekortkomingen, zoals een zwak juridisch systeem, veiligheidsvraagstukken, verdeling van rijkdom (10% van de bevolking is goed voor bijna de helft van het inkomen en 20% van de bevolking voor 2/3e van het inkomen) en grote bureaucratie.

Het vrijhandelsverdrag tussen de Verenigde Staten, de Dominicaanse Republiek, El Salvador, Guatemala, Nicaragua en Honduras (CAFTA, 2004) betekende een impuls voor de economie van Guatemala. Zowel de onderlinge handel in Midden-Amerika als de handel met de Verenigde Staten is sindsdien voor een groot deel tariefvrij. De recente ondertekening van een associatieakkoord met de Europese Unie betekent een nieuwe stap in de handelsbetrekkingen en zal bijdragen aan de groei van de economie van Guatemala.

overdekte tuinbouw van Guatemala. De kas- sen zijn er allemaal van plastic. In een land waar gemiddeld per jaar 1000 kleine aardbevingen plaatsvinden, waarvan toch circa 20 met een kracht van boven de 4 op de schaal van Richter, is dat begrijpelijk. Technologie is van laag tot middelmatig niveau. Duurzaamheid in deze sector is nauwelijks een begrip, maar dat verdient echter zeker de aandacht.

Handelsbeurs 2011

Agexport is de organisatie die de export van groente en fruit ondersteunt. Binnen deze organisatie organiseren vier subcommissies specifieke ondersteuning voor sierteelt, groente, fruit en ecologische producten. Het agroplatform dat onder Agexport fungeert, organiseert op 17 en 18 maart 2011 een Agri Trade Show in Antigua, Guatemala. Zie www.agritradecentralamerica.com. Meer informatie over Agexport is te vinden op www.agexport.org.gt, waar ook lijsten van groenteproducenten beschikbaar zijn.

In het hele land zijn er, voor zover bekend, slechts drie projecten waar met hergebruik van water groente in kas wordt geteeld. De meeste groente wordt in de kas nog in de

De overdekte teelt van groente staat aan het begin van een ontwikkeling. Geschatte productie is nu circa 175 hectare. Naast groenteproduktie vindt er nog in circa 125 hectare kas productie van jonge planten plaats. Wil men echter naar een aantrekkelijke markt als de Verenigde Staten exporteren, dan zal men bijna verplicht onder plastic moeten gaan telen.

‘De meeste groente wordt in de kas nog in de grond geteeld’

grond geteeld, wat een behoorlijke water-verspilling tot gevolg heeft. Aan water is geen gebrek in Guatemala, maar de grond in een kas kan na verloop van tijd besmet of verzadigd raken. Teelt in substraat zou al een enorme verbetering van de productiviteit kunnen opleveren.

De export vanuit Guatemala naar dit land groeit sterk en is ook aantrekkelijk voor tomaten en paprika's. Hoewel de productie van (industriële) tomaten en paprika behoorlijk is (tomatenproductie in 2009 circa 330.000 ton en paprikaproductie 46.000 ton), gaat hiervan weinig tot niets naar de

Verenigde Staten, omdat het voornamelijk opengrond teeltproducten zijn. De belangrijkste exportmarkten voor deze producten zijn de Midden-Amerikaanse landen, in het bijzonder El Salvador en Honduras. Honduras is echter ook de grootste concurrent op dit gebied en ook sterk groeiend.

Conclusie

Guatemala is in vele opzichten voor de Nederlandse tuinbouwsector een interessant land. Voor het afzetten van moderne productiemethoden (kassen en knowhow, ten behoeve van export naar de Verenigde Staten), voor strategische allianties in groenteproduktie, maar ook als handelspartner voor de import van GlobalGap-gecertificeerde producten. Vooral het voordeel dat het land heeft om zowel de oost- als de westkust van de Verenigde Staten binnen enkele dagen per boot te voorzien van groente, bloemen, bladgroen en dergelijke, maakt het aantrekkelijk om er dit soort producten te produceren.

*Jochem Porte,
ministerie van LNV*

De kistenmaker kom je in Nederland niet meer tegen, maar in Guatemala wel.